

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Apere odată pe săptămână sub direcția și editura „SOLIDARITĂȚII” asociația institutelor financiare române
Redacția și administrația: Cluj, Calea Regele Ferdinand Nr. 38 (edificiul Băncii Agrare S. A. Priv. Cluj).

ABONAMENTUL
PE 1 AN LEI 200. — PE 1/2 AN LEI 100.
NUMĂRUL 4. — LEI.

REDACTATĂ DE:
BIROUL „SOLIDARITĂȚII”

TAXA PENTRU INSERȚIUNI:
De fie-care cm 3 Lei.
Bilanțurile după tarif special.

Membrii asociațiunii SOLIDARITATEA*, sunt:

Agricola (Hunedoara), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Armonia, Aurora (Baia Mare), Bănășana, Banca Agrară, Soc. An. privilegiată Cluj, Banca Centrală pentru Industrie și Comerț Cluj, Banca Poporală (Dej), Banca Poporală, (Arpașul-inf.) Berzovia, Bihoreanca, Căminul, Căminul (Mărcușeni), Cassa de păstrare, (re) Căminul (Buteni), Codru (Lupșa), Coșuna, Concord, Decebal, Detunata, Doina, Economia (Cohal), Grănișterul Bănățan, (Mehadia) Insoțirea de Izvorul (Sângiorgiu), Lăpușana, Ligediana, L. Murășanul, Maramurășana, Nădlăcana, Neg. (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reun. de Sana (Caransebeș), Secășana, Selăgeana, Silv. Târnavăana, Timișana, Tibleșana, Unirea, Varra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul (Sânărtin), Vulturul (Tăgnea), Zărândeana, Zlăgătana, Zortle.

On. Biblioteca Universității

(1) 2 ex. Fr.

Cluj

SUMARUL:

Creditul industrial. — Paradoxe (Urmare). — Cotele noilor impozite. — Valoarea aur.

Export-Import, Ordonanțe. — Cronica săptămânală.

Creditul industrial.

Nu se poate nega, că unul dintre cei mai însemnați factori ai vieții economice este industria.

România prin lărgirea granițelor a devenit un stat însemnat și ca teritoriu și ca populație și ca bogăție.

Mai ales bogăția în toate materiile brute a produs o activitate febrilă pe terenul industrial. Cum însă industriile la noi erau puțin dezvoltate ba unele, cari aveau condiții foarte bune de dezvoltare, trebuiau lărgite, să nu ne cuprindă deci mirarea, când vedem, că din fondări continue a rezultat enorma criză de numerar, care e cu atât mai amenințătoare cu cât aproape toate băncile sunt imobilizate, sau dacă nu sunt, unele de temerea de a se imobiliza se rețin dela afaceri noi, potențând prin aceasta și mai mult criza.

Cu un lucru trebuie să fim în clar, că

pe terenul industrial pe departe nu am ajuns la o dezvoltare barem cât de cât corespunzătoare trebuințelor interne, ci suntem încă la început. Cu toate acestea vedem, că unele industrii tocmai în lipsa de capital sau nu se pot pune în lucrare, sau în lucrare fiind, nu pot produce nici din motivul, că capitalul, ce li se pune la dispoziție este atât de scump, încât nu se poate suporta.

În țări cu industrie mai dezvoltată ca noi cum e d. ex. Belgia și unde nu e vorba de a crea de nou, ci a reface industria și a se apăra de capitalul strein speculator sau fondat de timp mai îndelungat există instituția menită a ocroti industria și a îndruma pe calea de progres.

La noi numai în timpul mai recent s'au ocupat oamenii cu crearea acelei instituții, care e menită a veni în ajutor industriilor,

Nu se poate discuta, că instituția, ce se proiectează sub numirea de Societate națională pentru creditul industrial este o necesitate imperativă, dacă nu vrem să vedem nimicindu-ni-se o mulțime de creațiuni industriale, fondate mai de mult sau mai de curând.

Din motivul acesta salutăm cu bucurie înființarea creditului industrial, menit să umple un gol la noi.

Guvernatorul Băncii Naționale Dl Mihail Oromolu a lucrat un proiect de statut pentru înființarea Creditului industrial, cu multă pricepere și simț pentru trebuințele noastre.

Acest proiect cu mici modificări s'a primit de comisiunea emisă de Dl ministru de finanțe, ca bază pentru ca să devină lege.

Firește Banca Națională, cu care acest credit industrial stă în strânse legături, ca să poată satisface cerințelor, va trebui să facă unele modificări de statute spre care scop, după cât suntem informați, se va convoca o adunare generală extraordinară.

Acum să trecem la însuși proiectul, care îl vom schița pe scurt:

Sediul societății e București, consiliul de administrație va putea înființa în țară oricâte sucursale sau agenții va crede de lipsă.

Durata e nelimitată. Consiliul de ministri are dreptul din 30 în 30 de ani să controleze, dacă corespunde instituția unei trebuințe reale a țării, respective scopului, pentru care s'a înființat.

Scopul societății fiind încurajarea sub toate formele a industriei românești, va trebui în primul rând să ajute mobilizarea creanțelor instituțiilor industriale românești pe termen lung sau mijlociu.

În acest sens operațiunile vor consta:

a) În împrumuturi fie pe termen fix, fie în cont-curent pe efecte de origine industrială și pe gaj de materii prime industriale, materii industrializate, fabricate și în genere asupra ori cărei averi mobile a industriașului, ce ar ține la industria sa, aflate în fabrici s'au depozitate și cari s'ar putea ușor individualiza, pentru a fi susceptibile de punere în gaj.

Gajurile de sus se vor putea înlocui printr'o garanție de bancă sau vor putea fi cerute împreună cu această garanție după deciziunea Consiliului de administrație a societății.

Termenul acestor feluri de împrumuturi nu va putea depăși 6 luni.

În mod cu totul exceptional, când garanția personală se va considera de suficientă, se vor putea acorda împrumuturi și pe simpla semnătură a industriașului.

b) În împrumuturi fie pe termen fix, fie cu cont-curent pe imobile și imobile prin destinațiune cari ar fi în uzul unei industrii sau atunci s'ar destina aceluiași scop.

Durata acestor împrumuturi nu va putea trece de 20 ani și plata lor se va stabili de consiliul de administrație.

Din aceasta reiese, că Societatea națională pentru credit industrial vine într'ajutorul industriilor în 2. feluri: ca capital de investiție (credit lung) și ca capital de rulare (credit pe termen scurt).

Mijloacele, ce-i stau la dispoziție sunt de multe feluri și așa contemplate, ca numita societate să-și poată îndeplini chemarea, fără de a ajunge în perplexitate.

Până acum industriile au avut și au să lupte cu neajunșurile crizei de bani și cu etalonul neomenesc de mare, care nu îl pot suporta și sub a cărui greutate multe industrii s'au prăbușit și altele sunt pe cale a se prăpădi, iar unele din ele nu pot ajunge în funcțiune.

Prin creierea creditului industrial, industriile solide și cu prospecte de viitor vor avea un scut neprețuit și speranță este, că nu peste mult vom avea un lanț întreg de industrii românești, și ne vom emancipa tot mai mult de importul mare de azi în articole industriale.

Prin operațiunile sale creditul industrial nu umblă să acapareze industriile, cum mulți au crezut'o, ci să le sprijinească și îndrume și credem, că consiliul de administrație, ce va fi pus în fruntea acestui institut va ști să lucreze și în direcție națională, așa precum o pretind interesele patriei noastre.

De altfel despre organizație vom vorbi cu altă ocaziune.

Dorința tuturor e, ca acest Credit Industrial să fie înființat, cât să poată de repede și imediat pus în acțiune, mai ales acum, când criza de bani cu valurile ei periculoase amenință cu distrugere și puținul progres, ce am făcut pe teren industrial.

Cluj, 30 Decembrie 1922.

D. R.

Paradoxe.

(Urmare din No. 1.)

Clasele sociale. Starea servilă.

Necesară e oare starea servilă? Dejositoare e? Trebuie oare să o menținem? Ori să o suprimăm?

Întrebarea pare naivă și totuși formează cheia edificului social.

În viața socială totul se reduce la servicii reciproce. E trist, că omul nu poate fi decât un instrument pentru om, dar realitatea e așa.

Iată agricultura, iată industria, meseriile, negoțul, mijloacele de comunicație și orice vreți. Nimic nu se poate lucra izolat de sine, fără ajutorul altora, direct și fără a servi altora, direct ori indirect. Să luăm de exemplu căile ferate. Construirea lor a costat mulți bani și multă muncă. Exploatația lor costă mulți bani și multă bătaie de cap. Sunt indispensabile în societatea civilizată. Dar ce vedem? Cum se exploatează? Vedem călători, cari se plimbă cu plăcere, alții cu afaceri mai puțin plăcute. Un conductor, a cărui meserie este mai puțin plăcută, un mecanic, un fochist, cari muncesc din greu pentru a pune trenul în mișcare. Lucrători, cari mătură vagoanele, alții cari îngrijesc linia, alții, cari îngrijesc stațiile. Zeci, sute și mii de angajați în serviciul aceleiași cause, care este comunicația, fără a mai vorbi de alți zici, sute și mii de uvrieri, preocupați cu fabricarea vagoanelor, locomotivelor, railurilor etc. Iată instalații nenumărate, reclamate de căile ferate, a căror menire e transportul de mărfuri și persoane.

Ne putem oare dispensa de acești sclavi? De acești angajați și salariați? Evident, că ne putem, dacă renunțăm la drumul de fer. Nu ne putem, dacă ținem la transporturile pe calea ferată, căci nu putem transforma voiajorii în acari, mecanici, conducători funcționari de gară etc.

Ești din biurul vostru și doriți să mâncați. Intrați spre acest scop într'un restaurant, unde vi se servește, plătind în schimb câteva bancnote. Ce ați face dacă nu ar exista aceste așezăminte, unde se servește, ci se lucrează pentru toți? V-ați restringe la menagiul propriu, dacă ați putea susține un menagiu, unde cineva să ți pregătească bucatele, căc ție nu ți rămâne timp să te faci bucatar.

Civilizația ne impune specializarea, divisiunea, muncii. Cu cât civilizația înaintază, cu atât se simte mai tare necesitatea stării servile. Pe cine voim deci să înșelăm, lăudându-ne că am desființat iobăgia? În realitate, sclăvia nu s-a desființat, ci abia i-s-a schimbat numele.

E o crimă a face pe oameni să creadă, că toți sunt liberi și toți sunt egali.

Civilizația resare tocmai din neegalitatea oamenilor. „Egalitatea condițiilor ar opri orice progres în so-

cietate și ar împinge-o la o somnolență intelectuală, la privațiunile materiale ale timpurilor primitive”.

Lucru curios, proclamația libertăților a coincis cu nașterea industriei mari și industria mare a restatornicit sclăvia. „Afară de dreptul asupra morții și vieții, ființa anonimă, care este industria modernă, este pentru uvrier exact ceea ce era odinioară stăpânul pentru sclav”.

Industria mare nu se mulțamește a fabrica în mare obiectele de prima necesitate. Ea se aplică în deosebi obiectelor de lux și inventează mereu dorințe noi, cari devin în curând necesități noi.

Cu toate aceste economiștii sunt departe de a se înțelege asupra luxului. Unii îl biciuesc ca pe un mal rău social; alții îl încurajază ca pe un factor de progres.

„Omul nu e satisfăcut niciodată. După lucruri necesare îl trebuiesc lucruri confortabile, apoi elegante, rafinate, opulente, maiestose. Fără aceste stimulente, cari se renasc totdeauna, omenirea ar cădea de grabă în amorțire.

„Dacă trebuințele ar fi staționare, omenirea cu puterea sa inventivă și cu descoperirile sale ar cădea numai decât, sau mai corect, ar fi căzut încă de mult, în trândăvie; ba cele mai multe descoperiri mici nu s-ar fi făcut niciodată”.

Utopiile socialismului. — Socialismul e la modă, deși foarte mulți nu-l înțeleg. Ce voesc adevărații socialiști?

Unii atacă pe capitaliști, dorind să dispară capitalul, fie prin reîntoarcere la colectivism (expropriare sau confiscare), fie prin abolirea dreptului de proprietate sau cel puțin a dreptului de ereditate. Pentru mulți uvrieri, patronul e un parast, căruia nu i-ar admite un drept nici la salariul de direcțiune. Ei se consideră spoliați de toată diferența ce există între salariul lor și valoarea obiectelor produse de ei. Nu admit nici o parte talentului, spiritului de organizație, cunoștințelor, voinței perseveranței: cu un cuvânt acelor calități morale și intelectuale, cari sunt promotoarele principale ale producțiunii.

Alți socialiști se mulțamesc a duce lupta muncii contra capitalului și a ridica clasa uvrieră deasupra tuturor puterilor.

Alți urmăresc o egalitate riguroasă între toți oamenii, ceea ce îl împinge la transformarea libertății într'o tiranie odioasă.

Alți „socialiști” vorbesc exclusiv de socializarea pământului, de socializarea mijloacelor de producție, de repartiția uniformă a bunurilor, sau au ca ideal cooperatiunea.

De aici: socialismul agrar, socialismul de catedră, socialismul creștin, socialismul democrat, comunismul, colectivismul, sindicalismul, cooperatiunea

maximalismul (bolșevismul), sindicalismul, anarchismul și alte isme.

După dicționarul *Larousse*, socialismul ar fi: toată concepția, care în opoziție cu doctrina individualistă vede în socializația, imediată ori progresivă, voluntară ori forțată, condiția sine qua non a progresului.

Faguet numește socialism „toată tendința având de obiect egalitatea reală între oameni.

Oricum ar fi, rezultă cu evidentă, că tot socialismul e îndreptat contra acumulării de averi, deși toate legile ar avea de scop asigurarea libertății individuale și a dreptului de proprietate, fără de care nu poate exista nici o societate, nu se poate face nici un progres cultural. În declarația drepturilor omului se spune:

„Scopul oricărei asociații politice este păstrarea drepturilor naturale și imprescriptibile ale omului. Aceste drepturi sunt libertatea, proprietatea, siguranța și rezistența la opresiune.”

„Proprietatea fiind un drept inviolabil și sacru, nimeni nu poate fi deposedat, decât dacă *necesitatea publică, legal constatată*, o cere imperios, și sub condiția unei *juste prealabile indemnizări*. (Art. 17.)

Dar ori cum am suci și învățăm chestia socială, ieșim totdeauna la acelaș refren: egalizarea avuțiilor, aplanarea condițiilor sociale.

Metoda, prin care se ajunge acest scop, a dat naștere diferitelor sisteme socialiste, unele mai iraționale decât altele: comunismul, anarchismul, colectivismul.

În fine toate sistemele socialiste sunt dușmane dreptului de moștenire, care oricât ar fi de neorganizat, totuș constituie un stimulent pentru hărnicie, cruțare și productivitate. Aboliția lui nu ar avea nici o eficacitate, căci primii miliardari din lume nu și-au câștigat averea prin moștenire (Carnegie, Edison, Ford, Rockefeller etc.).

Din concesi în concesi, s-a ajuns la împărțirea moșilor, a averilor funciare, la naționalizarea (statificarea) solului. Exploatarea pământului din partea statului ar putea fi mai rațională, mai intensivă, — dacă statul nu ar fi cel mai slab gospodar, din câți pot exista.

Rezultă dară, drept concluzie, că paradisul socialiştilor nu este din lumea aceasta și nici nu e compatibil cu civilizația actuală. Natura a lăsat pe oameni neegali sub toate raporturile, l-a dotat cu un instinct care se opune energic la toată tendința de egalizarea artificială. Încă Rousseau zicea, că nici odată nu a existat democrație adevărată, nici nu va exista, fiind contra ordinii naturale ca mulțimea să guverneze minoritatea, (adecă cei mulți să guverneze iar cei puțini să fie guvernați).

În capitolul III, despre *Justiție*, se remarcă între

altele, că „influența iuriștilor a fost nefastă uneori „pentru justiție. Jurisconsultii nici când nu au fost „combatanți în lupta pentru drept. Mai degrabă au „format un element de stagnare și rezistență”.

Capitolul IV, despre familie. Toată lumea consideră familia ca bază a societăților civilizate. „Statul are interes direct și considerabil, pentru buna organizare a familiilor și prin urmare a duratei și stabilității lor. Preținșii reformatori, cari au visat să suprimă familia sunt nebuni și este o adevărată calamitate în organizația sistemului nostru fiscal, care departe de a împinge particularii la căsătorie, încătușează cu greutate familiile numeroase, statorind o primă înfricoșată pentru egoism, celibat și sterilitate”.

Astfel grăește o autoritate cunoscută în materie de drept civil adăugând, că această instituție admirabilă merge totuș spre declin. Și lucru curios, curente, cari tind de câțva timp direct la uniunile libere, sunt provocate nu numai de bărbați, ci și de femei (mișcările feministe), în urma educației greșite a fetelor.

Capitolul V e consacrat *învățământului și funcțiunilor publice*. România noastră e una din țările, în cari se studiază numai în vederea funcțiunilor publice.

Învățământul primar e în stare primitivă. Ar trebui cel puțin de două ori atâtea școli pentru popor, câte avem acum.

Învățământul secundar se face ca pregătire pentru universități și școli tehnice superioare, în loc să se facă mai mult pentru viață. Liceele de 8 clase nu reprezintă decât timp pierdut, dacă cineva nu se face savant. Oricare ar fi cariera, ce ar vrea să îmbrățișeze cineva, bălatul absolvent de 4 clase primare trebuie să primească o cultură generală, pentru care 4 ani de liceu sunt pe deplin îndepliniți corespunzând cursului liceal inferior de acum. Terminând cursul la etate de 15 ani, el poate continua studiile de specialitate, ori poate intra în viața publică.

Studiile universitare nu vor mai dura 3 ani, ci 6—8, aici având să urmeze numai cei iubitori de știință iar universitatea, având să fie un sanctuar al științei, nici decât o fabrică de funcționari. Rolul ei va fi să formeze savanți și numai savanți.

Paralel cu liceele, ar trebui să se înființeze școli practice de meserii și agricultură, îndeosebi de agricultură. Sediul lor ar fi la țară în apropiere de fabrici, și de alte instalații industriale ori agricole. E nostim, ca o țară agricolă ca a noastră să-și împingă cetățenii spre funcționarism și politică, în loc să-și îndemne la ocupații agricole.

Cap. VI, *despre impozite*. Pentru a-și împlini atribuțiile importante, statul nostru are nevoie de fonduri. Pentru a și-le procura, el poate ura două căi: una anevoioasă, făcând comerț și una gratuită punând cetățenii la contribuție.

Prima cale nu e urmată decât excepțional, fiind statul un negușor foarte slab, care de multeori ar da faliment, dacă nu s'ar înarma prin monopol contra concurenței.

Se urmează deci mai mult calea a doua: a impunerii.

Dupăce se analizează *normele impunerii, impozitele directe, impozitele indirecte*, cu toate subdiviziunile și nuanțele *loterilor*, arătând că, contrar ruletei și jocurilor de cărți, loteriile sunt inofensive. Biletul de loterie poate fi comparat unui testament fiind o speranță, care poate să nu se realizeze, căci testatorul poate trăi mai mult decât noi. În orice caz loteria nu a ruinat niciodată pe nimieni. Obolul de pus este de mică importanță, riscul se cunoaște și aprobă înainte.

Dar la noi, sunt tolerate și încurajate ruletele și tripourile, cari ruinează pe jucători. Loteriile sunt strict interzise. La Monte-Carlo e interzis jocul de ruletă pentru cetățeni francezi, fiind liber numai pentru străini. În România se admite jucurile de hazard pentru cetățeni români, oprindu-se jocul inofensiv la loterie. Abia unei societăți străine i-sa dat, mai acum cinsprezece ani, concesiune de a exploata o „loterie de stat“.

De ce nu a exploatat statul el singur loteria? Ar fi putut încasa trei milioane la an. Aflat-a exploatarea direct imorală? Mai mare imoralitate este de a permite ca străini să spolizeze pe cetățenii noștri în schimbul unor bacșișuri distribuite cu mână largă curtenirilor corupțiunei legale.

În zilele noastre, o loterie de stat ar putea aduce servicii incalculabile, putând produce sute de milioane la an, când numerarul e mult în țară, iar tesaurul public e secătuit.

Folosind acest venit extraordinar la construcția de locuințe necesare funcționarilor, statul ar putea rezolvi problema anevoioasă a locuințelor.

(Sfârșitul va urma)

Cotele noilor impozite pentru comerț și industrie.

De la ministerul de finanțe primim următoarele: Această cotă nu e un impozit ci un spor al cotei principale de impunerea veniturilor comerciale și industriale.

Sporirea este legată de rentabilitate, adică de mărirea câștigului față de capital și de cifra afacerilor, ceea ce e drept, căci cine câștigă mult, poate contribui mai mult la nevoile Statului.

Pentru comercianți și industriașii particulari sporirea nu trebuie legată numai de capital ci și de muncă, adică de întinderea afacerilor.

Față cu explicațiunile date de d. raportor, câștigul se va socoti avându-se în vedere un capital de cel puțin jumătate din cifra afacerilor, afară de cazul când comerciantul va dovedi cu bilanș în regulă, că are un capital mai mare.

Așa dar:

Pentru o cifră de afaceri de 10 milioane lei în calculul rentabilității va fi socotit un capital de cel puțin 5 milioane lei iar rentabilitatea va fi:

Pentru beneficiul net de 500.000 lei rentabil. 10 la sută; pentru beneficiul net de 750.000 lei rentabil. 15 la sută; pentru 1.000.000 lei rentabil. 20 la sută; pentru beneficiul net de 2.500.000 lei rentabil. 50 la sută; pentru 5.000.000 lei rentabil. 100 la sută; pentru 10 milioane lei rentabil. 200 la sută; pentru 25 milioane lei rentabil. 500 la sută.

În primul caz beneficiul net se impune fără supra cotă.

La o rentabilitate de la 15 la sută în sus însă pe lângă cota principală, de 10 la sută pentru comerț, sau 3 la sută pentru industrie, se adaugă o supra cotă progresivă.

Dacă însă contribuabilul dovedește, că are un capital mai mare de 5 milioane lei net, rentabilitatea se stabilește în raport cu acel capital și prin urmare va fi mai mică.

Administrațional.

În urma scumpirei hârtiei și a repetitelor urcări a speselor de tipar, ne vedem nevoiți a urca și noi abonamentul cu începere dela 1 Ianuarie 1923.

Abonamentul Revistei va fi:

pe un an . . . 200 lei,
pe jumătate an 100 lei.

Totdoată din aceleași cauze ridicăm și taxa inserțiunilor dela 2 lei la 3 lei cm. □.

Rugăm deci cu toată onoarea pe stim. noștrii abonați să binevoiască a se conforma acestor majorări și prin achitarea anticipată a abonamentului să facă posibilă apariția regulată a revistei precum și îmbunătățirile ce dorim a face.

Din partea noastră ne vom da toată siliința precum în trecut așa și în viitor să fim la înălțimea așteptărilor, informând la timp pe cetitorii noștri despre toate chestiunile economice-financiare cari frământă lumea și ne interesează.

ADMINISTRAȚIA.

Valoarea-Aur.

Fluctuațiunile valutare făcând imposibilă statuarea unor date exacte asupra variațiunilor în circulațiunea bunurilor din statele cu moneda mult depreciată, se recurge la transformarea în aur a valorii curente a bunurilor.

În felul acesta se crede că s'au înlăturat impreciziunile, în statistici și uneori chiar în transacțiunile comerciale sau bancare.

Se bucură însă aurul de imuabilitatea ce i se presupune?

Norma adoptată de mai toată lumea este de a considera dolarul ca standardul aurului.

Raționamentul, care stă la baza acestui fel de a proceda este următorul: Întru cât dolarul este singura monedă care a rămas neatinsă de ruina valută produsă de războiu și pentru care a rămas în ființă convertibilitatea în aur, el singur poate servi drept unitate de măsură a aurului.

Acest fel de a judeca se bazează pe o iluzie optică: se ia drept stabilitate, paralelizmul accidental, am putea zice dintre aur și dolar.

Să ne explicăm: Pentru ca dolarul să poată servi drept termen de comparație al stabilității aurului, ar trebui să fim convinși că valoarea sa actuală este identică cu valoarea sa antebelică.

Viața în Statele Unite, fiind însă cu 55 la sută mai scumpă ca înainte de războiu, urmează că valoarea dolarului este depreciată în aceeași proporție.

Faptul, că în Statele Unite nu s'a abrogat convertibilitatea în aur a dolarului-hârtie este fără influență asupra cursului mondial al aurului din cauză că aurul circulă liber doar în interior: exportul aurului este prohibit.

Cazul aurului în Statele Unite este identic cu al petrolului, de exemplu la noi: prețul de consum intern al produselor petrolifere este fără influență asupra cotei lor mondiale.

Aurul, neavând curs legal mondial, prețul său este supus la fluctuațiuni întocmai ca și pentru celelalte mărfuri și în stricta dependență de costul de producție și de cererea și oferta.

Astfel, de unde înainte de războiu prețul standard al aurului era de 85 shilingi per uncie, el variază astăzi între 92 și 93 shilingi.

Luându-se deci ca bază dolarul pentru a afla valoarea aur — expresiune sub care se înțelege valoarea antebelică nealterată — se comite o greșeală de circa 50 la sută.

Din considerațiunile de mai sus se poate deduce că o noțiune exactă a valorii actuale a unui bun comercial nu se poate avea decât cu aproximațiuni apreciable. O valoare bine definită n'o au as-

tăzi obiectele decât local și temporal, adică atunci când sunt produse și consumate într'un loc și timp, sub Imperiul unei valute în repauz. B.

Export-Import. — Ordonanțe.

Exportul traverselor.

Regimul exportului de traverse de fag și stejar va suferi în curând o modificare în sensul, că Statul respectiv căile ferate — va cumpăra întreg stocul disponibil de traverse ce se găsește în țară, chiar și pe cele cu dimensiunile cele mai înguste.

În acest scop s'a și numit o comisiune, care să facă cercetări și să verifice costul de fabricațiune al traverselor deja lucrate și care privește disponibilul fiecărui deținător de traverse.

După tranșarea achiziționării acestor cumpărături, se crede, că exportul traverselor va fi prohibit, avându-se în vedere nevoile interioare ale țării noastre.

Exportul macului.

Consiliul de miniștri a autorizat pe d. ministru al industriei și comerțului să încuviințeze exportul semințelor de mac, percepându-se o taxă de export în valută foarte corespunzătoare la suma de 40.000 lei pe vagon, adică: 1.590 lei aur efectiv sau 57 lire sterline engleze sau 2.900 franci francezi sau 244 dolari Statele Unite sau 3.045 franci belgieni sau 5.145 lire italiene sau 1.560 pesetas spanioli sau 635 fiorini olandezi, fără vre-o altă taxă de comision.

Prețuri maxime pentru lemne.

Ministerul de interne a hotărât, prin deciziunea No. 97137 din 11 Ianuarie a c., ca pentru lemnele de foc prefectii de județe pentru comunele rurale și primarii pentru comunele urbane din întreg cuprinsul țării, luând avizul comisiunii compusă din prefectul județului, primarul comunei de reședință, un delegat al depozitelor, cari desfac lemne în detaliu și un delegat al proprietarilor sau exploataților de păduri, să fixeze prin ordonanțe prețuri maxime pentru lemnele de foc la pădure și la locurile de desfacere.

Vedeți, că economia oamenilor deștepți se întemeiază pe administrarea cuminte a averilor disponibile. Veți chivernisi deci din averile voastre, cel puțin, ceasurile vieții și sănătatea voastră.

Nu ascultați de profetul, care zice, că temelia economiei este satisfacerea trebuințelor, fiind-că el vi se oferă mediat a vi le satisface spre deplina lui satisfacție. Lui îi convine profeta trebuințelor.

CRONICA SĂPTĂMÂNALĂ

Numire. Domnul Dr. Laurian German demisionând dela „Banca Agrară” din Cluj, unde a ocupat postul de director al secției Reforma Agrară, a fost numit cu 1 Ianuarie 1923 de director al fabricii și societății „Iris” din Cluj. Pe când „Banca Agrară” prin această repășire pierde un activ și zelos director, societatea „Iris” câștigă un destoinic conducător, care prin zelul și priceperea ce îl caracterizează va duce tinăra societate la locul de progres și de înflorire ce i se cuvine.

Limitarea participării băncilor în Suedia și Norvegia. Criza industrială din Suedia și Norvegia a provocat falimentul a numeroase bănci.

Guvernele respective, alarmate de pagubele și descurajarea ce ar rezulta în masa m. cilor depunători și de desorganizarea și turburarea pieței financiare, a hotărât, ca să vină cu o lege care se limiteze participarea băncilor la întreprinderi industriale.

În Norvegia, s'a constatat că un număr de 12 bănci s'au ruinat participând cu peste 50 la sută diu capitalul propriu, iar uneori chiar cu mai mult decât acest capital, la o singură întreprindere comercială.

Același lucru s'a petrecut și în Suedia.

Legea, care va fi propusă de guvernele scandinave va limita la zece la sută din capitalul acționar participarea unei bănci la o singură întreprindere industrială.

Premii pentru prinderea hoților, cari tot sparg prin Cernăuți, s'a pus la cale din partea băncilor din Cernăuți. Spre acest scop băncile au dat 16 mil lei, cari în parte s'au împărțit funcționarilor harnici dela poliție.

Linie ferată internațională prin Bozovici. S'a făcut convețiunea între România și Jugoslavia pentru construirea unei linii ferate internaționale București—Severin—Iablanița—Bozovici—Bazias—Belgrad—Milano—Paris în timp de 5 ani. România va trebui să construiască linia până la Bazias, iar de aici Jugoslavia care este obligată să construiască și podul peste Dunăre la Semendria.

Regularea Crasnei. În primăvară se va începe, pe cheltuiala Statului, regularea Văii Crasna începând dela Șarmășag până din sus de Vârșolt. Dupăcum se știe, revărsările Crasnei face pagube de milioane în fiecare an comunelor prin hotărul cărora curge, zădărniciind munca harnicului popor, dărâmând case, și nimicind roada unui teritor imbelșugat.

Controlul societăților de asigurare în Ungaria. După proiectul de lege lucrat de ministerul

de finanțe ungar societățile de asigurare urmează să fie supuse unui control. În scopul controlului se va înființa un oficiu al statului. Societățile de asigurare care s'au înființat după 1 Ianuarie 1922 vor trebui să depună pentru fiecare ramură de asigurare o cauțiune de 6 mil. coroane, societățile înființate în timpul dela 31 Dec. 1919 până la 1 Ianuarie 1922 precum și acele care și-au mutat în acest interval sediul în Ungaria vor depune o cauțiune de 1 mil. cor. pentru fiecare ramură. Societățile înființate înainte de 31 Dec. 1919 vor cădea ca și până acum sub legea comercială. Rezervele pentru premii vor trebui să fie administrate separat de celelalte părți ale averii și nu vor putea să fie sustrate scopului lor. Asigurări contractate în valută străină vor trebui să fie acoperite cu rezerve pentru premii făcute în aceeași valută.

Situația drumurilor de fier din Rusia.

Numărul vagoanelor care era în 1913 de 520101 scade în 1920 la 439471 și în 1921 la 443000.

Înainte de război numărul vagoanelor inutilizabile era de 5% s'a ridicat în 1920 la 24% și la 28% în 1921.

În 1913 erau 17.000 locomotive, în 1920 sunt 3.958 și în 1921 7.683. Procentul de 15% al materialului inutilizabil, care era înainte de război, se ridică în 1920 la 58% și în 1921 57%.

În Ianuarie 1922 procentul vagoanelor inutilizabile eate de 29% și în August 35%. Pentru locomotive proporția este de 61 și 60%.

Bibliografie. A apărut în editura „Cartea Românească” București: „Biblioteca Minerva” Nrul 32. Spre Pol de Fridtjof Nansen. Prețul Lei 6. De vânzare la principalele librării din țară.

Crașarea și renanșarea sunt cele mai bune mijloace de apărare contra jafului și contra pirateriei în comerțul de azi. Pedepsiți speculatorii prețurilor, renunțând la chelulala, ce vi-o pretind ei.

La institutul nostru sunt a se ocupa posturile de

**șef-contabil și
cassier**

pe ziua de 15 Februarie 1923.

Retribuția după învoială.

Reflectanții se vor prezenta în persoană până la termenul indicat, aducând și acte justificative.

„GEOGEANA”

instituit de credit și econ. Geoagiul de Jos
(Jud. Hunedoara)

LIBRĂRIA „ARDEALUL”

TELEFON Nr. 57

TELEFON Nr. 57

CLUJ,

STRADA MEMORANDULUI Nr. 22

Cea mai bine asortată în cărți de școală, literare, pedagogice, Juridice, etc.
Vinde cu prețuri efline, articole de biurou și
papetărie. :: Imprimare și recvisite școlare.

Se găsesc de vânzare următoarele cărți:

Dr. Sextil Pușcariu: Dacoromania	150.—	Lei
I. Agârbiceanu: Robirea Sufletului	15.—	„
Dr. I. Lupaș: Istoria Românilor	8.—	„
L. Blaga: Pașii Profetului (poezii)	2.—	„
„ Zamolxe	12.—	„
„ Cultură și Cunoștință	0.—	„
Dr. V. Moldovan: Biserica ortodoxă română și problema unificării	20.—	„
Dr. E. Precup: Viața și opera lui Ioan Creangă (studiu)	15.—	„
G. Bogdan-Duică: Diplomația și politica externă a României	4.—	„
Dr. Traian Pop: Dicționar Juridic	75.—	„
„ Drept Penal Vol. I.	0.—	„
I. C. Cătuneanu: Curs elementar de drept Roman	65.—	„
C. Martinovici, N. Istrati: Dicționarul Transilvaniei	50.—	„
I. Nădejde: Dicționar, Latin-Român complet	50.—	„
Adolphe St.: Dicționar de buzunar	7.50	„
Maria C. Bușureanu: Femeia	20.—	„
N. Zaharia: Alie sentimente și pasiuni	8.—	„
I. Agârbiceanu: Luncușoara în parasemi	6.—	„
I. Agârbiceanu: Popa Man	7.50	„
I. Agârbiceanu: Dela Jară	2.—	„
Al. Ciura: Sub. steag. străin (94-99)	7.50	„

Al. Ciura: „Foilietoane“	5.—	Lei
Dr. Sextil Pușcariu: Istoria Literaturii Române Vol. I.	25.—	„
Ing. Aurel Rașcanu: Dicționar Tehnic Român-German	30.—	„
Nicolae Iorga: Războiul Nostru în note zilnice. Vol. I.	20.—	„
Nicolae Iorga: Războiul Nostru în note zilnic. Vol. II.	25.—	„
Virgil Caravitan: La șezătoare	8.—	„
I. C. Visarian: Nevestele lui Moș Dorogan	22.—	„
N. Dunăreanu: Vremuri cernite	8.—	„
M. Sadoveanu: Orhei-Soroca	8.—	„
V. Alexandri: Poezii (Opere complete)	22.—	„
A. Vlahuță: Poezii (Opere complete)	20.—	„
Vasile Vialcu: Stenografia Românească, ed. II.	15.—	„
Victor Lazăr: Legende istorice	7.—	„
Eugeniu Speranță: Psico-Biologia Gândirei	7.50	„
C. Filipescu, Dr. Turla: Legea Matrimonială	6.—	„
Anecdote și versuri pentru copii (cu o mulțime de ilustrațiuni)	6.—	„
Biblioteca copiilor. Nr. Intâmplări din viața Domnilorilor români	6.—	„
Biblioteca copiilor Nr. 2 Intâmplări din viața Domnițelor	4.—	„

Porto poștai 4—10 Lei de fiecare volum.

